

Három kémcső mindegyikében kevés **mészkeőpor** van, három folyadéküvegben pedig víz, szén-dioxiddal telített víz, illetve sósav. Külön-külön mindhárom folyadékból öntünk a kémcsővekben levő porra, és szükség esetén alaposan összerázzuk. Az első esetben a folyadék hatására erős pezsgést tapasztalunk, a por könnyedén feloldódik. A második esetben a szilárd anyag erőteljes összerázásra lassan oldódik.

- Melyik folyadékot öntöttük az első kémcsőbe?
- Adja meg a tapasztalat magyarázatát! Írja fel a lejátszódó reakció rendezett egyenletét is!
- Mit tapasztalnánk, ha a kémcső szájához egy égő gyújtópálcát tartanánk? Miért?
- Melyik folyadékot öntöttük a második kémcsőbe?
- Adja meg a tapasztalat magyarázatát!
- Mit tapasztalnánk, ha a második kémcsőben lévő oldatot hosszabb ideig forralnánk? Miért? Írja fel a lejátszódó reakció rendezett egyenletét is!
- Mit tapasztalunk, ha a kimaradt (harmadik) folyadékot öntjük a harmadik kémcsőbe?
- Adja meg a tapasztalat magyarázatát! Ha reakció történik, írja fel a reakció rendezett egyenletét is!

(2014. október)

Megoldás: (12 pont)

a) Sósav	1 pont
b) A sósav reakcióba lép a mészkővel, eközben szén-dioxid-gáz keletkezik	1 pont
$\text{CaCO}_3 + 2 \text{HCl} = \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	1 pont
c) A gyújtópálca elalszik.	1 pont
A szén-dioxid nem táplálja az égést.	1 pont
d) Szénsav (CO_2 -dal telített víz)	1 pont
e) A szénsav oldja a mészkövet (<i>kalcium-hidrogén-karbonát képződése közben</i>)	1 pont
f) Az oldatból csapadék válik ki (<i>a kémcső falára fehér, szilárd anyag válik ki</i>)	1 pont
Kalcium-karbonát (vízkő) keletkezik.	1 pont
$\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 = \text{CaCO}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	1 pont
g) Víz hatására a mészkő változatlanul a kémcső alján marad.	1 pont
h) A víz nem oldja a mészkövet (kalcium-karbonátot).	1 pont